

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Istorie medievală, premodernă și istoria artei
1.4 Domeniul de studii	Societate, artă, identități în Europa Centrală. De la medieval la modernitate / Științele informării și documentării
1.5 Ciclu de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Zi

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Paleografie latină (I+II)						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Adinel-Ciprian Dincă						
2.3 Titularul activităților de seminar	x						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I+II	2.6. Tipul de evaluare	E/C	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ		Din care: 3.5 curs		3.6 seminar/laborator	
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					2
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					x
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					x
Tutoriat					x
Examinări					x
Alte activități:					x
3.7 Total ore studiu individual					
3.8 Total ore pe semestru					
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	•
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • fonetica, vocabularul declinările substantivelor conjugările verbelor specificul adjectivelor pronumele, adverbele • sintaxa propoziției și sintaxa frazei • lectura documentelor, întregirea prescurtărilor, • arhivele și bibliotecile medievale, locurile de adeverire scriptoriile din mănăstiri și universități; cancelariile instrumente și lichide de scris • tehnica scrierii istoria scrisului în limba latină • lectura documentelor • întregirea prescurtărilor • traducerea în limba română
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> •

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • istoria limbii latine clasice și medievale • definirea disciplinei • istoria paleografiei latine
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • deprinderea studenților cu metodologia descifrării izvoarelor elaborate în limba latină medievală • noțiuni de gramatică latină generală (clasică) • specificul gramatical al latinei medievale

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Obiectul paleografiei. Ramurile paleografiei. Noțiuni de terminologie. Începuturile cercetărilor paleografice.	Fotocopii și xerocopii după documente latine medievale necesare referitoare la Transilvania, dicționare, glosare, culegeri de documente latine	Disciplina are un pronunțat caracter practic, motiv pentru care materialele ilustrative ocupă un rol fundamental în procesul de predare; acestea reprezintă reproduceri de tip facsimil pe suport de hârtie după planșe din albumele paleografice-diplomatice-sigilografice sau imagini digitale difuzate cu mijloace electronice; se va face totodată intens apel la ediții de texte sau la instrumente auxiliare de specialitate: lingvistice, paleografice, cronologice, toponimice etc; pe lângă ilustrația digitală, pe suport electronic vor fi prezentate și ediții și cataloage diplomatice existente în practica internațională de specialitate.
2. Evoluția concepției și a metodei de cercetare în paleografia latină. Paleografia în România. Începuturile studiilor paleografice.		
3. Paleografia în slujba arhivelor. Școala de paleografie de la Sibiu. Paleografia latină între cele două războaie mondiale		
4. Paleografia contemporană în România: cercetări, arhive și biblioteci, publicații		
5. Materiale folosite la scris și tehnica scrierii: papirus, pergament, hârtie		
6. Forma manuscriselor, nașterea, circulația și păstrarea manuscriselor: cancelariile regale, voievodale, comitatense, ale locurilor de adevărire, arhivele medievale		
7. Istoria scrierii latine: scrierea antică, scrierile regionale, scrierea carolingiană, scrierea gotică, scrierea umanistă, scrierea modernă		
8. Tehnica scrierii latine: prescurtările		
9. Scrierea gotică în Transilvania: specificul local		
10. Scrierea umanistă în Transilvania: specificul local		
Bibliografie <ul style="list-style-type: none"> • <i>***, Dicționarul științelor speciale ale Istoriei</i>, București, 1982. • Edroiu, Nicolae, <i>Introducere în științele auxiliare ale istoriei</i>, Cluj-Napoca, 1999. • Idem, <i>Cercetarea izvoarelor medievale diplomatice în Transilvania</i>, în „Studii și materiale de istorie medie”, XVII, 1999, p. 15-26 și XVIII, 2000, 109-125. • Pall, Francisc, <i>Diplomatica latină cu referire la Transilvania (sec. XI-XV)</i>, în <i>Documente privind istoria României. Introducere. II</i>, București, 1956, p. 225-320. 		

- Bretholz, Berthold, *Lateinische Paläographie*, Leipzig, 1963.
- Colecțiile de documente *Hurmuzaki*, volumele I-1,2, II, 1-4, XV-1, *Monumenta Germaniae Historica*, seriile [II-IV], *Leges, Diplomata, Epistolae*, și *Monumenta Hungariae Historica*, seriile [I], *Diplomataria*, și [IV], *Acta Extera*.
- Jakó, Sigismund [Zsigmond], *Paleografia latină cu referire la Transilvania*, în Documente privind istoria României, <seria> Introducere, I, București, 1956, pp. 169-227.
- Jakó, Sigismund [Zsigmond], Manolescu, Radu, *Scrierea latină în evul mediu*, București, 1971 (cu ediție în limba maghiară).
- Stiennon, Jacques, *Paléographie du Moyen Age*, Paris, 1973 (sau ediția a III-a, Paris, 1999).
- Rusu, Adrian, Pop, Ioan Aurel Pop, Drăgan, Ioan, *Izvoare privind evul mediu românesc. Țara Hațegului în secolul al XV-lea*, I, (1402-1473), Cluj-Napoca, 1989.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Bibliografie		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

•
---

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare scrisă care implică rezolvarea unor subiecte teoretice și analizarea uneia sau a mai multor planșe facsimil din tematica abordată.		100%
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
• Nota 5 (cinci)			

Data completării

2020

Semnătura titularului de curs

Adinel-Ciprian Dincă

Semnătura titularului de seminar

